

Tien punten voor een sterke economie

Aan: lijsttrekkers van gemeentelijke politieke partijen in de provincie Utrecht
Van: Economic Board Utrecht
Datum: 20 maart 2014

Geachte lijsttrekkers,

In de spannende periode van onderhandeling en formatie, zal het structureel versterken van de economie ongetwijfeld uw aandacht hebben. In de bijgaande brief suggereren we u tien punten voor invulling daarvan. We vragen u uw economische agenda mede in te richten langs deze tien punten en daarmee te sturen op economieversterking. Daarmee doen we een beroep op u om ook minder traditionele rollen in te zetten in economieversterking (inkoop, 'launching customer') en structureel te investeren in allianties van ondernemers, kennisinstellingen en overheden. Zo werken we samen aan het versneld tot uitvoering brengen van de economische agenda Stepping Stones, die we opstelden met ca. 300 werkgevers, kennisinstellingen en overheden in de regio.

1. Investeer in een groene economie.
2. Pas de unieke Utrechtse kennis op het gebied van 'gezond stedelijk leven' in de eigen gemeente toe. Wijs concrete gebiedsontwikkelingen aan waar u de hoogste prioriteit geeft aan slimme oplossingen voor grotere leefbaarheid.
3. Ondersteun de aanleg van snel internet in de hele gemeente.
4. Stuur juist ook met uw *reguliere* budgetten op innovatie en het stimuleren van groei onder de 'groeibriljanten' onder de ondernemers.
5. Denk crossectoraal bij het inrichten van uw economisch beleid.
6. Kijk over gemeente- en regiogrenzen heen, net als werkgevers en werknemers in uw gemeente.
7. Wees minder bescheiden in branding. Claim het (inter)nationale podium voor de regionale economische kracht en successen op het gebied van gezondheid/ life sciences en duurzaamheid.
8. Maak u interessanter voor investeerders door de opgaven van gemeenten voor verduurzaming en zorgtoegankelijk maken van woningen gebundeld in de markt te zetten.
9. Talent, talent, talent, nationaal en internationaal. Investeer in het aantrekken, behouden en ontwikkelen van (internationaal) talent en stuur op het ontwikkelen van 'de competenties van de toekomst'.
10. Stel structureel middelen en capaciteit beschikbaar om de regionale samenwerking tussen kennisinstellingen, overheden en (maatschappelijk) ondernemers te versterken.

In bijgaande brief lichten we de punten nader toe. Mocht u er behoefte aan hebben, dan spreken we graag de expertise van de Economic Board Utrecht en de 700 daaraan gelieerde, regionale werkgevers aan om u op specifieke onderwerpen te informeren en met u mee te denken.

Henk Broeders
Voorzitter Economic Board Utrecht

Bijlage: de tien punten uitgewerkt en geïntroduceerd

Geachte lijsttrekkers,

U gaat een voor uzelf en onze regio belangrijke tijd tegemoet. De kiezer heeft gekozen en u staat voor de opdracht perspectief te bieden voor de komende periode en compromissen te sluiten voor een college-akkoord. Een complexe opgave in tijden dat er zowel sprake is van forse groei van uw takenpakket met de uitbreiding van de WMO, de herziening in de Jeugdzorg en de participatiewet - met daaraan gekoppeld forse bezuinigingen- , als ook dat er sprake is van een nieuwe economische realiteit. U kent de indicatoren van de veranderende economie: de werkloosheid loopt op, ondernemers vinden moeilijk financiering voor investeringen, het aantal faillissementen is hoog, Utrechts aandeel in de nationale economie slinkt en leegstaande kantoren zijn er de symbolen van dat de traditionele business modellen niet meer werken.

Als regiogemeente bent u betrokken bij de recente oprichting van de Economic Board Utrecht. In deze brief suggereren we u tien punten voor het versterken van de regionale economie en voor het versneld uitvoeren van onze strategische agenda Stepping Stones, een agenda die we opstelden met (ca. 300) regionale werkgevers, kennisinstellingen en overheden.

Dat doen we door drie verzoeken aan u nader uit te werken en onderbouwen:

a) richt uw strategische, (economische) agenda in langs de lijnen van de strategische agenda van Economic Board Utrecht

b) neem daarin als overheid juist ook minder traditionele rollen nog veel sterker op (inkoop, launching customer)

c) voorzie erin middelen in te kunnen zetten en capaciteit vrij te maken voor sterkere samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen en ondernemers

Utrecht heeft een unieke positie. Een groeiende, jonge bevolking in een vergrijzende samenleving, nationaal hofleverancier van slimme diensten en producten in een internationaliserende economie, creatief ondernemerschap dat over sectorgrenzen heen kijkt in een beleidswereld van topsectoren. Die bijzondere positie en de veranderende verhoudingen in de samenleving en de toenemende snelheid van technologische innovaties, vergroten de behoefte aan een sterkere regionale organisatiekracht.

Groen, Gezond, Slim. De Economic Board Utrecht stelt het vertalen van maatschappelijke uitdagingen naar economische kansen centraal, langs deze drie thema's. Door het beter benutten van de excellente Utrechtse kennis en door het stimuleren van ondernemerschap om oplossingen te bieden voor maatschappelijke uitdagingen die hier en elders in de wereld spelen. Denk bijvoorbeeld aan slimme oplossingen voor het gezond én bereikbaar houden van steden, nieuwe verdienmodellen voor vergroening, ziektepreventie, productontwikkeling voor hoogwaardige en toch goedkopere zorg en voor het daadwerkelijk invullen van een leven lang leren, zodat we *al* onze talenten benutten. Niet alleen goed voor maatschappij, ook goed voor werkgelegenheid en leefklimaat. Als de economie van de toekomst ergens tot stand kan komen, is het in Utrecht.

Samenwerking loont. Kennisinstellingen, onderwijs, overheden en ondernemers; geen van hen kan het alleen. Daarom bundelen zij sinds vorig jaar hun krachten in de Economic Board Utrecht. Langs tien actielijnen investeren we strategisch, structureel en in afstemming met elkaar in versterking van de regionale economie. Zo bundelen we regionale krachten om woningen, met behulp van het

regionaal MKB, zorgtoegankelijk *en* duurzaam tegelijk te maken. We konden de komst van financieringsfaciliteiten voor het MKB versnellen met de Kredietunie Midden Nederland. We organiseren werkgevers en opleidingsinstellingen op de regionale 'Human Capital Agenda', waarmee we de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt voor de middellange termijn versterken. Bijvoorbeeld met de Incubeter, een regionale MBO faciliteit die jongeren opleidt voor ondernemerschap op het raakvlak van zorg en technologie. In het eerste jaar zijn 11 samenwerkingsinitiatieven ondersteund met een geschatte economische impact van 50 miljoen euro en 500 nieuwe banen.

Dat is wat ons betreft pas een begin. We rekenen op uw support om onze start een vervolg te geven. Daartoe vragen we u de Stepping Stones agenda te schragen met uw (economisch) agenda voor de komende jaren en de volgende aanbevelingen mee te nemen in uw onderhandelingen:

1. Investeer in een groene economie. Vergroenen is verdienen. Geen werkgever zal dat ontkennen. Nu nog kunnen regionale werkgevers de ontwikkeling van groene producten en diensten als een 'unique selling point' zien en er een concurrentievoordeel aan ontleen. Als we niet snel handelen, is het een unique losing point. We vragen u vergroening integraal onderdeel van uw beleid te maken.
2. Pas de unieke Utrechtse kennis op het gebied van 'gezond stedelijk leven' in de eigen gemeente toe. De EBU stelt maatschappelijke uitdagingen centraal. Om die uitdagingen het hoofd te bieden is een 'participatie-overheid' nodig: een overheid die enerzijds slim weet in te haken op de excellente regionale kennisbasis en anderzijds zelf ondernemende verbindingen weet te leggen met regionale werkgevers. Recent hebben vijf grote, regionale kennisinstellingen (RIVM, Deltares, KNMI, TNO en Universiteit Utrecht) hun krachten gebundeld in het Kenniscentrum Healthy Urban Living. Als we de kennis van deze instellingen weten toe te passen in onze eigen gebiedsontwikkeling hebben alle partijen daar baat bij. We vragen u concrete gebiedsontwikkelingen aan te wijzen waar u de hoogste prioriteit geeft aan slimme oplossingen voor grotere leefbaarheid. Waar u ruimte biedt voor experimenten met het toepassen van ICT of sensortechnologie in combinatie van de kennis van Healthy Urban Living en zo regionale kennisinstellingen en bedrijfsleven uitdaagt tot slimme oplossingen voor een gezonder stadsleven te komen.
3. Ondersteun de aanleg van snel internet in de hele gemeente. Zo stimuleert u ZZP-ers en diensteninnovatie. Innovatie vindt veel minder plaats in traditionele productie-omgevingen van fabrieken en veel meer in een vaak virtuele interactie tussen partijen met verschillende vaardigheden. ICT-ers en zorgwerkgevers, onderwijsinstellingen en de media-industrie, de toepassers en aanbieders van 'big data', de creatieve ZZP-platforms en de 3D-printing producenten. Dat maakt de digitale infrastructuur een kernvestigingsfactor en een belangrijke voorwaarde voor groei, of het nu Wifi, glasvezel of 4G is. We vragen u budget en capaciteit vrij te maken om marktpartijen te ondersteunen die de digitale infrastructuur willen aanleggen en om vragende partijen die ervan kunnen profiteren (zorgwerkgevers, onderwijsinstellingen, de cooperaties, musea, bibliotheken) te organiseren en te matchen met het regionaal MKB. In het bijzonder de culturele sector, gamingbedrijven en ICT kan hiervan profiteren in banengroei. En de multiplier op investeringen is enorm, zo wijst de ervaring in Amersfoort uit.
4. Stuur juist ook met uw *reguliere* budgetten op innovatie en het stimuleren van groei onder de 'groeibriljanten' onder de ondernemers. Bijvoorbeeld door innovatieve, groene en creatieve

oplossingen centraal te stellen in uw inkoopbeleid. Uw inkoopkracht geeft u een enorme macht om creatieve oplossingen uit te lokken. Toch zien we dat die macht maar heel beperkt benut wordt in deze richting. Een inkoopbeleid dat nu vooral op kostenbeperking en laagste prijs stuur, is op lange termijn niet effectief in het stimuleren van vernieuwende, slimme producten en diensten voor het regionaal MKB en tast daarmee de concurrentiekracht van de regio aan. Of het nu om de WMO of de weg- en waterbouw gaat, we vragen u maatschappelijk voordeel meer leidend te laten zijn en uw inkoopbeleid in te richten langs de lijnen van tenminste het EMVI (Economisch Meest Voordelig Inkopen) model, maar nog liever als 'prestatie-inkoop' ('best value procurement').

5. Denk crosssectoraal. Als we iets geleerd hebben van onze consultatie van inmiddels zo'n 300 werkgevers, dan is het dat ze marktkansen zien juist in interactie tussen sectoren. In een diverse economie als die van Utrecht is het zoeken naar een prioritaire sector altijd een zaak van meer verliezers dan winnaars. We vragen u niet sectoren maar maatschappelijke uitdagingen centraal te stellen in uw economisch beleid. Zo bewaken we de sterke balans tussen people, planet en profit in deze regio. Want dat is wat de regio daadwerkelijk onderscheidt.
6. Kijk over grenzen heen. Binnen de verhoudingen van kennisinstellingen, overheden en bedrijfsleven, zijn de overheden de enige die sterk binnen geografische grenzen denken. Ondernemers verdienen hun geld voor een groot deel buiten de regio. De kennisinstellingen zijn deel van een internationaal speelveld. Werknemers bewegen eerder tussen gemeenten en regio's dan binnen een gemeente. Als u als overheid wilt profiteren van sterkere economische ketens, kan dat ook betekenen dat u investeert in voorzieningen van uw buurgemeente, of soms nog verder weg. De lokale economie profiteert mee van zowel wonen als werken en dat zijn markten die regionaal verweven zijn. We vragen u uw economisch beleid niet op te laten houden bij de gemeentegrenzen.
7. Wees minder bescheiden in branding. Claim het (inter)nationale podium voor de regionale economische kracht en successen op het gebied van gezondheid/ life sciences en duurzaamheid. Utrecht is een goed bewaard geheim, maar dat is niet altijd profijtelijk. Zeker niet nu we voor economische stimuleringsmiddelen op (inter)nationaal niveau meer afhankelijk worden van de betrokkenheid van (inter)nationale partnerships en daarmee van de reputatie van de regio. Bijvoorbeeld de sterk groeiende medische werkgevers en de sterk gespecialiseerde life science zijn op onderdelen (inter)nationaal onderscheidend en hebben behoefte aan profilering. Juist waar de toepassing gevonden wordt in samenhang met andere sterke sectoren als voeding, chemie, ICT en zelfmanagement (denk aan OneHealth, Healthcare Innovation, Food en Health, Selfmanagement, Serious Gaming). We vragen u de regio gepast te profileren langs deze lijnen.
8. Maak u interessanter voor investeerders door de opgaven van gemeenten voor verduurzaming en zorgtoegankelijk maken van woningen gebundeld in de markt te zetten. Alle lokale overheden staan voor vergelijkbare opgaven. Op het gebied van zorg en zorgtoegankelijk maken van woningen (50.000 woningen moeten in de regio aangepast worden), op het gebied van verduurzaming en op het gebied van arbeidsmarkt. Door krachten te bundelen, kunnen we meer massa maken richting investeerders en marktpartijen, kunnen we geslaagde pilots 'opschalen', handelen we effectiever met onze euro's en hoeven we het wiel maar eenmaal uit te vinden. Samenwerking loont voor elke deelnemende partij. We vragen uw ondersteuning en inzet om opgaven op zorgtoegankelijk wonen, duurzaamheid en arbeidsmarkt regionaal op te pakken.

9. Talent, talent, talent, nationaal en internationaal. Geen regio in Nederland is zo hoog opgeleid, zo creatief en zo jong als Utrecht. Dat is een belangrijke vestigingsfactor en een kracht die we moeten koesteren. Het brengt ook de verplichting met zich mee om juist in deze regio het talent van de toekomst op te leiden en aan te trekken. We vragen u te investeren in het aantrekken, behouden en ontwikkelen van talent. Lokaal, nationaal en internationaal. In het reguliere onderwijs en door Leven Lang Leren vorm te geven voor iedereen. Door op te leiden voor de arbeidsvraag van nu en die van de toekomst.
10. Stel structureel middelen en capaciteit beschikbaar om de regionale samenwerking tussen kennisinstellingen, overheden en (maatschappelijk) ondernemers te versterken. In de supportorganisatie van de EBU werken verschillende overheden, kennisinstellingen en intermediaire organisaties met elkaar samen, stellen capaciteit ter beschikking en verhogen daarmee de effectiviteit van het regionaal handelen.

De EBU heeft financieel commitment gevonden bij overheden voor een financiële inzet van 1,2M euro per jaar (1 euro per inwoner, vergelijkbaar met Amsterdam) voor de komende twee jaar. Dit ambitieniveau zien we ook na 2015 graag minimaal gecontinueerd.

Daarnaast vragen we u vrije ruimte in te bouwen in uw te besteden middelen. De vragen van morgen laten zich vandaag niet raden, maar vragen overmorgen al wel om actie. Als u het initiatief uit de samenleving en gemeente leidend wilt laten zijn, bouwt u voor uzelf dan ook de ruimte in om er op te kunnen anticiperen.

We wensen u veel succes en zijn van harte bereid een toelichting te geven op deze brief. Mocht u er behoefte aan hebben, dan spreken we graag de expertise van de Economic Board Utrecht en de 700 daaraan gelieerde, regionale werkgevers aan om u op specifieke onderwerpen te informeren en met u mee te denken.

Mocht u omtrent de boodschap in deze brief - buiten de hitte van de onderhandelingstafel - inspiratie in het Utrechtse netwerk zoeken de komende weken, dan nodigen we u bij deze van harte uit onze VIP te zijn op de Get Connected bijeenkomst van 23 april aanstaande. Daar zal Peter van Lieshout als keynote speaker de WRR aanbevelingen van zijn rapport de 'Lerende Economie' toelichten en met ons vertalen naar de regio.

We zien er naar uit de komende periode met u te (blijven) werken aan de meest leefbare economie van Europa.

Met hartelijke groet,

Henk Broeders
Voorzitter Economic Board Utrecht

- Bijlage: Stepping Stones